

MINISTERUL FINANTELOR

CABINET MINISTRU

NR. 20120 / 06.12.2024

DOMNULUI PREȘEDINTE AL ROMÂNIEI,

Klaus Werner Johannis

DOMNULUI PREȘEDINTE AL SENATULUI ROMÂNIEI,

Nicolae Ionel CIUCĂ

DOMNULUI PRIM-MINISTRU AL ROMÂNIEI,

Ion-Marcel CIOLACU

**NOTĂ: RISCURI BUGETARE PE ANUL 2024 LUÂND ÎN CALCUL EXECUȚIA BUGETULUI
GENERAL CONSOLIDAT PE PRIMELE 11 LUNI**

Execuția estimată a bugetului general consolidat în primele unsprezece luni ale anului 2024 (1.01.-30.11.2024) s-a încheiat cu un deficit de 125,72 mld lei, respectiv 7,11% din PIB față de deficitul de 73,55 mld lei, respectiv 4,58% din PIB aferent celor unsprezece luni ale anului 2023.

Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr.113/2024 din 23 septembrie 2024, cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2024, deficitul bugetului general consolidat reprezintă 6,95% din PIB, în creștere cu 1,95 puncte procentuale față de programul inițial aprobat prin Legea bugetului de stat pe anul 2024 nr.421/2023.

Programul rectificat actualizat al bugetului general consolidat la data de 02 decembrie 2024 are stabilit un deficit bugetar de 146,22 mld lei, respectiv 8,27% din PIB în urma aplicării prevederilor art. II din OUG nr.46/2024 și art. XXXVI din OUG nr.107/2024, cu 59,58 mld lei mai mult, respectiv 3,27% din PIB, față de ce s-a aprobat în Parlament prin Legea nr.417/2023 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2024.

I. VENITURILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Veniturile totale au însumat 523,87 mld lei în primele unsprezece luni ale anului 2024, înregistrând un avans de 12,7% (an/an), susținut de încasările din venituri curente - contribuții de asigurări, TVA, accize, impozit pe salarii și venit, impozit pe profit și venituri nefiscale. Exprimate ca pondere în PIB veniturile totale au crescut cu 0,64 puncte procentuale, susținute în cea mai mare măsură de evoluția contribuțiilor de asigurări, accize, TVA, impozit pe venit și salarii și impozit pe profit.

Încasările din impozitul pe salarii și venit au totalizat 44,74 mld lei, consemnând o dinamică pozitivă de 21,7% (an/an). Veniturile din impozitul pe salarii au înregistrat un avans de 20,5%, peste evoluția fondului de salarii din economie, evoluția acestei categorii de încasări fiind influențată de modificarea reglementărilor privind facilitățile fiscale acordate salariaților din sectorul construcții, agricol, industria alimentară și a activităților de creare de programe pentru calculator (O.U.G. nr. 93/2023¹ și Legea nr. 296/2023²) și de majorarea salariului minim brut pe țară garantat în plată (H.G. nr. 900/2023³, iar începând cu data de 1 iulie 2024 H.G. nr. 598/2024⁴). Totodată, evoluții pozitive au fost înregistrate și în cazul încasărilor din impozitul pe veniturile din pensii (61,0%⁵) și aferente declarației unice (12,5%). Dinamica încasărilor din impozitul pe dividende rămâne în teritoriul negativ (-3,7%), pe fondul efectului de bază ridicat din ianuarie 2023 (creșterea semnificativă a dividendelor distribuite în baza situațiilor financiare interimare întocmite în cursul anului 2022, cu reținerea cotei de impozit de 5%).

Contribuțiile de asigurări au înregistrat 172,25 mld lei, în creștere cu 20,0% (an/an), peste evoluția fondului de salarii din economie. Evoluția acestor încasări a fost influențată pozitiv de modificarea reglementărilor privind facilitățile fiscale acordate salariaților din sectorul construcții, agricol, industria alimentară și a activităților de creare de programe pentru calculator (O.U.G. nr. 93/2023 și Legea nr. 296/2023), majorarea salariului minim brut pe țară garantat în plată (H.G. nr. 900/2023, iar începând cu data de 1 iulie 2024 H.G. nr. 598/2024) și majorarea salariului minim brut pe țară garantat în plată pentru sectoarele construcții, agricol și industria alimentară (O.U.G. nr. 93/2023), iar negativ de restituirea sumelor reținute cu titlul de CASS din veniturile din pensii (O.U.G. nr. 4/2023).

Încasările din impozitul pe profit au însumat 34,40 mld lei, consemnând o creștere de 22,3% (an/an), susținută de avansul veniturilor din impozitul pe profit, inclusiv impozitul minim pe cifra de afaceri de la agenții economici și impozitul pe profit de la bănci comerciale. Evoluția acestei categorii de încasări a fost influențată negativ de redirectionarea din impozitul pe

¹ O.U.G. nr. 93/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată pentru sectoarele construcții, agricol și industria alimentară

² Legea nr. 296 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung

³ Hotărârea Guvernului nr. 900/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 598/2024 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

⁵ include majorarea punctului de pensie cu 13,8% (de la 1785 lei la 2032 lei) începând cu 1 ianuarie 2024.

profit a sumei pentru efectuarea de sponsorizări și/sau acte de mecenat, conform Legii nr. 322/2021 (-0,6 mld lei).

Încasările nete din TVA⁶ au înregistrat 108,57 mld lei, în creștere cu 15,0% (an/an). De asemenea, valoarea restituirilor de TVA s-a majorat cu 7,0% față de nivelul rambursat în aceeași perioadă a anului trecut (28,50 mld. lei în ian-nov 2024, comparativ cu 26,64 mld lei în ian-nov 2023). Evoluția încasărilor din taxa pe valoare adăugată a fost susținută și de modificările fiscale aduse prin Legea nr.296/2023, precum creșterea cotei de TVA pentru alimente cu zahăr adăugat (peste 10g/100g produs), pentru dreptul de utilizare a facilităților sportive, transportul de persoane în scop turistic, pentru livrarea locuințelor ca parte a politicii sociale, livrarea și instalarea de panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență.

Veniturile din accize au însumat 42,15 mld lei, înregistrând o creștere de 25,3%, susținută de sporul încasărilor din accizele pentru produsele energetice (+25,4%), în contextul unei evoluții favorabile a consumului de carburanți. Totodată, încasările din accizele pentru produsele din tutun au consemnat o dinamică de 22,5%, pe seama avansului semnificativ din noiembrie. Evoluția lunară a încasărilor din accize prezintă în general o volatilitate mai ridicată, determinată de politica operatorilor economici de antrepozitare fiscală a produselor accizabile.

Veniturile nefiscale au însumat 46,42 mld lei, înregistrând un avans de 16,3% (an/an), susținut în principal de vărsăminte din veniturile nete ale BNR și de încasările din dividende.

Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au totalizat 36,81 mld lei, în scădere cu 25,6% (an/an).

II. CHELTUIELILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Cheltuielile bugetului general consolidat în sumă de 649,58 miliarde lei (36,7% din PIB), au crescut în termeni nominali cu 20,6% față de aceeași perioadă a anului precedent, gradul de realizare al acestora fiind de 87,2% din programul anual rectificat actualizat.

Exprimate ca procent din Produsul Intern Brut, cheltuielile pe primele unsprezece luni ale anului 2024 au înregistrat o creștere cu 3,1 puncte procentuale față de aceeași perioadă a anului 2023, de la 33,6% din PIB la 36,7% din PIB.

Cheltuielile de personal au însumat 148,03 mld lei, în creștere cu 23,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimate ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezintă

⁶ Veniturile nete din TVA reprezintă diferența dintre TVA colectată sau brută și restituirile de TVA.

un nivel de 8,4% din PIB, cu 0,9 puncte procentuale mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent, fiind realizate în proporție de 90,0% din programul anual rectificat actualizat.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au fost de 83,94 mld lei, în creștere cu 22,2% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și s-au realizat în proporție de 90,5% comparativ cu nivelul programat pentru anul curent.

Cheltuielile cu dobânzile au fost în sumă de 35,33 miliarde lei (2,0% din PIB) cu 17,5% mai mari comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, gradul de realizare al cheltuielilor programate pentru anul curent fiind de 94,0% și există riscul să crească ținând cont că trebuie finanțat un deficit cu cel puțin 65 mld lei mai mult față de cel aprobat inițial.

Cheltuielile cu asistența socială au fost de 205,29 mld lei în creștere cu 16,2% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și s-au efectuat în proporție de 92,1% comparativ cu programul anual, ceea ce indică că există riscul ca sumele bugetate la rectificare să fie totuși insuficiente pentru a putea asigura și onora toate pensiile și ajutoarele sociale până la sfârșitul anului.

Cheltuielile cu subvențiile au fost de 15,89 mld lei, reprezentând 95,2% din programul actualizat pe anul 2024, gradul de execuție al subvențiilor aferente bugetului de stat fiind de 97,3% ceea ce indică că și aceste cheltuieli sunt deja insuficiente până la sfârșitul anului dacă nu se iau măsuri de reducere ale acestora.

Alte cheltuieli au fost de 17,2 mld lei, respectiv 88,7% din programul actualizat pe anul 2024, majorări semnificative fiind înregistrate la cheltuielile cu bursele pentru elevi.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost în valoare de 93,1 mld lei, în creștere cu 24,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, când au fost în valoare de 75,1 mld lei.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subvențiile de la Uniunea Europeană aferente agriculturii și cheltuielile cu proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR) au fost de 48,7 miliarde lei (2,76% din PIB), cu 14,68% mai mici comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile s-au efectuat în proporție de 68,3% din nivelul programat pentru anul 2024.

Cheltuielile de capital, au însumat 54,50 miliarde lei (3,1% din PIB), având un grad de realizare al cheltuielilor programate pentru anul 2024 de 85,5%.

III. NIVELUL DATORIEI PUBLICE CONFORM METODOLOGIEI UE ȘI NECESARUL DE FINANȚARE

La sfârșitul lunii septembrie 2024, indicatorul datorie guvernamentală calculat în conformitate cu metodologia Uniunii Europene, exprimat ca procent în PIB, se situează la nivelul de 54,4% din PIB⁷.

În condițiile unui deficit bugetar de 7,9% din PIB⁸, necesarul brut de finanțare la nivel guvernamental pentru anul 2024 este de aproximativ 235 mld. lei (fără a lua în considerare instrumentele de cash management și titlurile de stat emise și scadente în cursul anului) din care 139,7 mld. lei pentru finanțarea deficitului bugetar (7,9% din PIB) și 95,3 mld. lei pentru refinanțarea datoriei publice scadente în cursul anului 2024. Până în prezent⁹, planul revizuit de finanțare este realizat în proporție de cca 95,8%, din care de pe piața internă au fost atrase 131,4 mld. lei, prin titluri de stat emise pe piața interbancară și prin emisiuni de titluri de stat destinate populației, iar de pe piața externă a fost atrasă suma de 17,4 mld. EUR echivalent prin emisiuni de euroobligațiuni și trageri în cadrul împrumuturilor de la Instituții Financiare Internaționale (BEI, BERD, BIRD etc.).

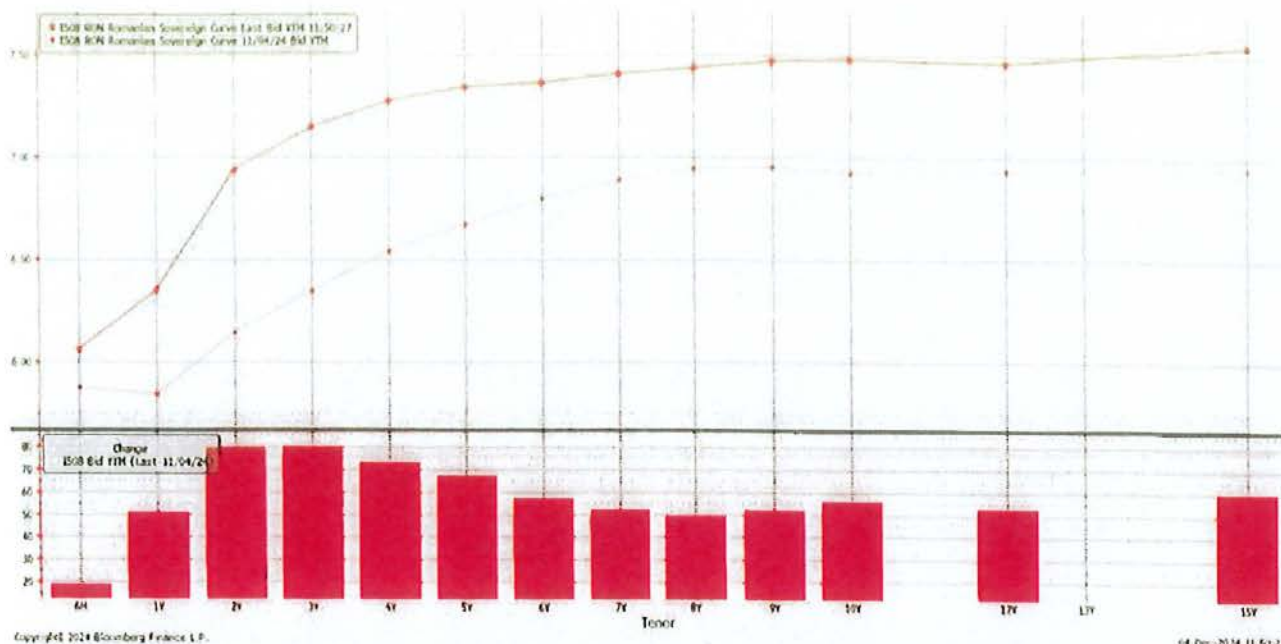
Necesarul rămas de atras până la sfârșitul anului este în sumă de 10 mld. echivalent lei, din care de pe piața internă cca 8,5 mld. lei, iar estimările privind piața externă iau în considerare contractarea de împrumuturi de la Banca Mondială în valoare de cca 800 mil. EUR, precum și realizarea unor plasamente private de până la cca 500 mil. EUR realizate la solicitarea investitorilor, prin redeschiderea emisiunilor de euroobligațiuni existente.

În contextul ultimelor date referitoare la execuția bugetară precum și nivelul deficitului bugetar estimat pentru anul 2024, costurile de împrumut ale României s-au înscris pe un trend puternic ascendent, în luna noiembrie și în contextul rezultatului turului I al alegerilor prezidențiale fiind consemnate creșteri de aproximativ 50/80bps, similar pe toate maturitățile.

⁷ Date preliminare

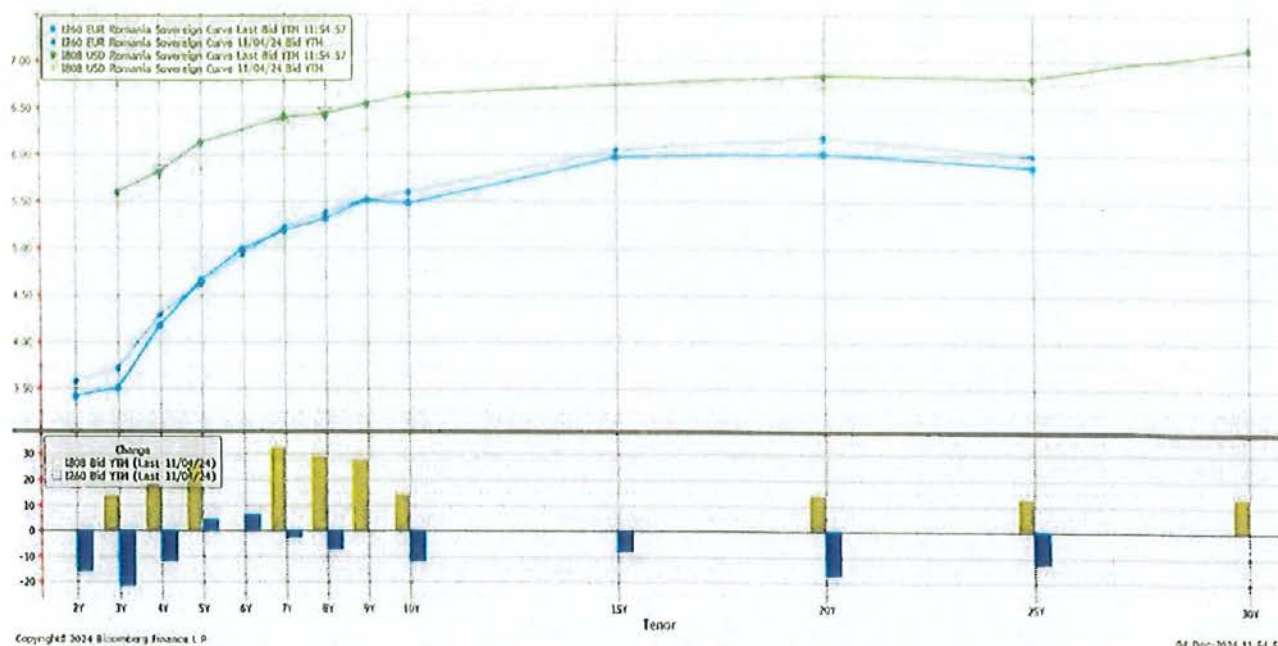
⁸ Estimarea deficitului bugetar este prezentată în cadrul Planului național Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, pe care România l-a transmis la Comisia Europeană în data de 25 octombrie a.c..

⁹ 08 noiembrie 2024

Suplimentar, cererea pentru titluri de stat emise pe piața internă a înregistrat un recul semnificativ, din valoarea anunțată de cca 7 mld. lei în luna noiembrie fiind adjudecată suma de 4,64 mld. lei, în condițiile unei creșteri a randamentelor, fiind deja respinse doua licitații în luna noiembrie.

În cazul emisiunilor de euroobligațiuni denominate în Euro în cursul lunii noiembrie a fost înregistrată o scădere a randamentelor de aproximativ 10/20 bps în timp ce euroobligațiunile denominate în USD au înregistrat creșteri de aproximativ 15/30bps.

PROGNOZA SOLDULUI CONTULUI CURENT GENERAL AL TREZORERIEI STATULUI ÎN LUNA DECEMBRIE 2024

Proгноza soldului contului curent general al trezoreriei statului pentru luna decembrie 2024 prezintă goluri temporare de casă consecutive pentru întreaga perioadă, cu 2 vârfuri maxim debitoare în data de 17 decembrie 2024 de 41,48 mld. lei, respectiv în data de 31 decembrie 2024 în sumă de 41,28 mld. lei, această prognoză fiind realizată pe un volum estimat al plăților bugetare de 62 mld. lei, volum ce poate suferi modificări în sensul creșterii acestuia în funcție de deschiderile de credite bugetare aferente lunii decembrie.

În funcție de evoluția încasărilor și plăților bugetare din cursul lunii decembrie, de finanțarea lunară a deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice realizată prin prospectul emisiunilor de titluri de stat aferent lunii decembrie, acoperirea golurilor temporare de casă va fi asigurată prin operațiuni de atragere depozite pe termen scurt de la băncile comerciale, respectiv prin operațiuni de schimb valutar vânzare valută (euro/usd) din bufferul în valută al MF de la BNR, în condițiile în care lichiditatea din piața monetară s-a restrans iar băncile comerciale (de la care MF atrage depozitele pe termen scurt) vor fi mult mai puțin dispuse să își rostogolească expunerile pe termen scurt de pe un an pe altul.

Nivelul și majorarea golurilor temporare de casă aferente lunii decembrie se datorează și strategiei Trezoreriei Statului de menținere a bufferului în valută al Ministerului Finanțelor deținut la Banca Națională a României, la un nivel corespunzător care să permită asigurarea finanțării plăților bugetare în condițiile în care lichiditatea din piața monetară n-ar putea asigura posibilitatea finanțării prin operațiuni de atragere de depozite pe termen scurt de la băncile comerciale. Alt factor care a pus presiune pe evoluția soldului contului curent general

al trezoreriei statului a fost necontractarea granturilor așteptate din PNRR (aprox. 2 mld. Eur), cât și a împrumuturilor aferente PNRR estimate la începutul anului (aprox. 1,8 mld. Eur).

La data prezentei 04 decembrie 2024, bufferul în valută al MF de la BNR (date operative DGMDPFT) este de 9,9 mld. echivalent euro.

În condițiile în care lichiditatea din piața monetară s-a restrâns semnificativ, iar băncile comerciale, principalii parteneri ai Ministerului Finanțelor în operațiunile de atragere depozite, au devenit mult mai prudente în plasarea lichidităților, pe fondul incertitudinilor sfârșitului de an, ținând cont de faptul că, prin operațiunile de atragere depozite nu se vor putea rostogoli volume mai mari de 15,0 mld. lei la sfârșitul anului, Trezoreria Statului estimează vânzări semnificative din bufferul de valută, pe măsura execuției bugetare, pentru o sumă de aproximativ 6 mld. EUR.

Pe fondul ipotezelor referitoare la intrările de valută mai sus menționate, precum și a sumelor asumate a fi folosite din bufferul în valută în cursul lunii decembrie, nivelul acestuia estimat la sfârșitul lunii decembrie 2024 va fi de 5,0 mld. EUR, mult sub nivelul care să acopere 4 luni de finanțare brută.

RISURI

Trebuie avut în vedere că de regulă, în ultimile luni ale anului, ritmul de creștere lunar a cheltuielilor este mult mai mare față de ritmul de creștere al veniturilor, ceea ce conduce la faptul că fără măsuri concrete de limitare a cheltuielilor nu se poate respecta ținta de deficit asumată.

Deja în luna noiembrie s-a înregistrat o creștere a deficitului bugetar de 0,9 puncte procentuale din PIB.

Mai mult decât atât, întrucât, în soldul Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului se regăsesc și sume constituite conform prevederilor art.II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.46/2024 *privind unele măsuri bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, precum și sume constituite conform prevederilor art.XXXVI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2024 *pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al României în anul 2024, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, menționăm că aceste cheltuieli suplimentare conduc la creșterea țintei deficitului bugetar aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.113/2024 *cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2024*, context în care deja la data de 02 decembrie s-a înregistrat o creștere a deficitului bugetar de 1,3 puncte procentuale din PIB, iar alocările suplimentare acordate din fondul de rezervă bugetară a condus la modificarea planificării bugetare a deficitului majorându-l de la 6,95% din PIB la 8,27% din PIB, conform anexei atașate.

În momentul de față, veniturile bugetului general consolidat estimate până la sfârșitul anului conțin și veniturile suplimentare din Contul Național pentru Evidența Veniturilor din

Digitalizare în valoare de 10,5 miliarde lei, precum și suma de 7,9 miliarde lei evidențiată la fundamentarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2024.

Totodată, arătăm faptul că estimarea efectelor implementării OUG nr.116/2023 a avut la bază un plan de măsuri și de acțiuni pe care ANAF l-a respectat, cu consecințe directe în creșterea veniturilor încasate și depășirea programului de încasări cu peste 4 miliarde lei cumulată la 30 septembrie 2024.

În condițiile în care interesul adoptării OUG nr.107/2024 a fost acela al stimulării contribuabililor pentru a plăti obligațiile fiscale restante, având drept beneficiu anularea obligațiilor accesorii, respectiv a unei componente a obligațiilor principale, estimarea sumei de 7,9 miliarde lei a avut în vedere faptul că un număr însemnat de contribuabili va valorifica oportunitatea de a stinge obligațiile fiscale, pentru a beneficia de respectivele anulări, în condițiile în care termenul până la care pot accesa fereastra de oportunitate este foarte scurt.

Potrivit analizelor ANAF, în luna noiembrie s-au încasat, în contul facilităților oferite prin amnistia fiscală, venituri în sumă de 4,99 miliarde lei din obligațiile fiscale restante și cca. 8,12 miliarde lei din obligațiile fiscale curente aferenți aceluiași contribuabil, în condițiile prelungirii termenului de emitere a certificatelor de atestare fiscală, respectiv a termenului de plată a restanțelor, până la 19 decembrie 2024.

În condițiile încasării în luna noiembrie din amnistia fiscală a sumei de 4,99 miliarde lei, veniturile suplimentare estimate de 18,4 miliarde se pot concretiza într-o nerealizare de 13,4 miliarde în ultimele două luni ale anului, deficitul bugetului general consolidat pe anul 2024 ar putea ajunge la 9,02% din PIB, față de 8,27% din PIB aferent programului actualizat la data de 02 decembrie a.c..

Atragem atenția că dacă se vor aplica în continuare prevederile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.46/2024 și art. XXXVI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2024, menționăm că aceasta va determina creșterea deficitului bugetar pe anul 2024 mai mult de 9,02% din PIB, corespunzător cu sumele cedate la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului care sunt alocate prin hotărâri ale Guvernului pentru cheltuieli curente și de capital.

Totodată, atragem atenția că orice depășire a deficitului bugetar ESA pe anul 2024 mai mult de 7,9% din PIB va conduce la o obligație de ajustare mai severă a traiectoriei de deficit bugetar din Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, pe care România l-a transmis la Comisia Europeană în data de 25 octombrie a.c..

De asemenea, menționăm că în luna noiembrie, conform selecției naționale, au fost restituite sume reprezentând TVA solicitat la rambursare conform prevederilor legale în vigoare pentru care existau decizii de restituire aprobate la data selecției în sumă de 3,29 mld.lei față de 2,62 mld.lei în octombrie 2024 (cu 25,5% mai mult).

Ajustarea trebuie să se realizeze astfel încât datoria publică să nu depășească 60% din PIB la sfârșitul orizontului de analiză iar înscrierea pe o traiectorie descendentă trebuie să contribuie

la atingerea unui nivel prudent și sustenabil al indicatorului datorie publică în PIB pe termen lung, ceea ce impune adoptarea de măsuri atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli.

Potrivit proiecțiilor din Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, datoria publică va depăși 55% din PIB în anul 2025 și respectiv 60 % din PIB în anul 2027, urmată ulterior de o evoluție descendentă cu încadrarea sub pragul de 60% din PIB începând cu anul 2032.

Subliniem faptul că, Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare prevede o serie de limite intermediare privind datoria publică și aplicarea de măsuri în scopul menținerii acestui indicator la un nivel sustenabil, care includ dar fără a se limita la acestea, înghețarea cheltuielilor totale privind salariile din sectorul public (dacă datoria publică se situează în intervalul 45% - 50% din PIB), înghețarea cheltuielilor totale privind asistența socială din sistemul public (dacă datoria publică se situează în intervalul 55% - 60% din PIB), precum și măsuri de reducere a datoriei publice dacă datoria publică depășește 60% din PIB.

În condițiile unui deficit bugetar de 7,9%, ponderea datoriei publice conform metodologiei UE, este estimată pentru sfârșitul anului 2024 la cca 52,3% din PIB, în timp ce majorarea deficitului bugetar la 8,9% din PIB va conduce la un nivel al datoriei publice în PIB de cca 53,3%, în condițiile unei creșteri economice de 2,8% estimate de CNSP pentru anul 2024. Prin proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare, Ministerul Finanțelor propune creșterea plafonului datoriei publice pentru anul 2024 la un nivel de 54,5% din PIB în scopul acoperirii necesităților de finanțare pentru deficitul bugetar în execuție și refinanțarea datoriei publice, prefinanțarea necesarului de finanțarea deficitului bugetar aferent anului 2025, precum și instrumentele pentru managementul lichidităților utilizate la sfârșitul anului 2024;

Emiterea de datorie pentru acoperirea necesarului suplimentar de cca 28 mld. lei aferentă unui deficit bugetar de 8,9% din PIB în perioada ramasă până la sfârșitul anului este imposibil de realizat având în vedere următoarele:

- incertitudinea accesării chiar și a unei singure tranșe din PNRR de o valoare redusă corespunzător reformele indeplinite,
- un volum al titlurilor de stat de emis pe piața internă până la sfârșitul anului în suma de 28 mld. Lei este imposibil de realizat în condițiile reducerii drastice a cererii în contextul unei incertitudini politice mari urmare rezultatului primului tur al alegerilor prezidentiale,
- astfel, politica de îndeplinire a planului de finanțare pentru anul 2024 corelat cu menținerea la un nivel confortabil al rezervei în valută la dispoziția Trezoreriei Statului nu va putea fi realizată în condițiile în care orice majorare a deficitului peste capacitatea de absorbție a pieței interne a titlurilor de stat va conduce la opțiunea de utilizare a bufferului în valută, un deficit de 8,9% din PIB necesitând diminuarea

considerabilă a acestuia până la cca 3 mld. EUR, cu mult sub nivelul prudent care să acopere cca 4 luni din necesarul de finanțare. Suplimentar, buffer-ul în valută nu poate fi fructificat integral având în vedere că în compoziția acestuia sunt incluse și sume cu destinație specială, spre exemplu emisiunea de euroobligațiuni verzi, aceste sume putând fi utilizate strict în funcție de realizarea unor cheltuieli eligibile conform Cadrului de obligațiuni verzi.

Îngrijorările mediului investițional sunt exprimate în analize/dialog direct cu MF și reflectate în evoluțiile titlurilor de stat, în contextul în care:

- România este unul dintre cei mai mari emitenți de euroobligațiuni din piețele emergente (numai în acest an România împrumutând peste 17 miliarde echivalent Eur prin euroobligațiuni),

- ratingurile de credit ale României sunt în prezent la cel mai scăzut nivel de grad de investiție (Baa3/BBB-/BBB-, toate trei cu perspective stabile) care au fost ancorate și de așteptările privind sprijinul UE și speranțele unei politici fiscale mai disciplinate în viitor.

Totodată atenția mediului investițional este concentrată acum pe estimarea rezultatului alegerilor parlamentare, a formei potențialei coaliții și a capacității noului guvern de a realiza consolidarea fiscală pe care se bazează agențiile de rating/investitorii/UE.

Contractarea de datorie nouă suplimentară în anul 2024 va avea impact asupra cheltuielilor cu dobânzile încă din acest an pentru perioada rămasă și în mod deosebit în anii următori, cu efect creștere în spirală a deficitului bugetar.

Mai mult, calendarul electoral încărcat din perioada următoare privind alegerile parlamentare și prezidențiale din luna decembrie a.c. poate genera întârzieri în aprobarea bugetului de stat și implicit a planului de finanțare aferent anului 2025, cu impact potențial asupra procesului de emisie de euroobligațiuni pe piețele externe la începutul anului 2025, într-o perioadă favorabilă în mod uzual pentru emitenții suverani. Deși administrarea prudentă a acestor riscuri ar impune prefinanțarea necesităților aferente anului următor, această abordare nu va fi posibilă în condițiile materializării unui deficit bugetar de peste 7,9% din PIB care va pune o presiune suplimentară pe asigurarea surselor de finanțare, cu impact asupra creșterii costului suveran, reflectat în majorarea plăților de dobânzi de platit din bugetul de stat, care se situează deja la un nivel ridicat.

De asemenea, toate rapoartele agențiilor de rating au apreciat nivelul moderat al datoriei publice raportat la PIB, însă semnalează și anticipează deteriorarea acestui indicator ceea ce poate avea consecințe asupra evaluării ratingului de țară și menținerea României în categoria recomandată investițiilor, condiție esențială în accesarea piețelor financiare în volume suficiente și la costuri rezonabile. De asemenea agențiile precizează că în scenariul unei scăderi a ratingului de țară (downgrade) s-ar putea materializa în evaluările de la începutul anului viitor în cazul în care deficitul bugetar va depăși proiecțiile actuale ale agențiilor, ceea ce ar

crea o spirală periculoasă cu consecințe negative grave, precum creșterea semnificativă a costurilor de finanțare și scăderea accelerată a apetitului investitorilor pentru titlurile de stat emise de țara noastră.

Riscul cel mai mare este dat de situația prelungirii incertitudinii cu privire la formarea Guvernului și a susținerii acestuia în Parlament, cât și a abilitării noului Guvern de a adopta măsuri credibile care să conducă la o ajustare fiscală conform Planului fiscal-bugetar pe termen mediu transmis CE.

În contextul în care această situație se prelungește în anul 2025, Ministerul Finanțelor va fi în imposibilitatea emiterii de euroobligțiuni pe piețele externe ceea ce va conduce la epuizarea buffer-ului în valută și, în consecință, la o expunere foarte ridicată față de riscul imposibilității efectuării tuturor plăților ținând cont de capacitatea limitată de finanțare de pe piața internă, într-un context caracterizat de o lichiditate din ce în ce mai restrânsă.

Cu deosebită considerație

MINISTRUL FINANTELOR

Marcel-Ioan BOLOȘ

04. DEC 2021

Secretar de Stat

Alina BUCUR

Agencia Națională de Administrare Fiscală

Nicușor Bărbăntău

EXECUȚIA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

	Realizări 1.01.-30.11.2023			Program 2024 rectificat 23 septembrie 2024			Program 2024 actualizat 02 decembrie 2024			Estimări 1.01.-30.11.2024		
	milioi	% din PB	% din total	milioi	% din PB	% din total	milioi	% din PB	% din total	milioi	% din PB	% din total
P/B	1,604,554.0			1,768,826.0			1,768,826.0			1,768,826.0		
VENITURI TOTALE	444,951.2	29.0	100.0	420,154.3	35.1	100.0	599,313.2	33.9	100.0	523,858.9	29.6	100.0
Venituri curente	414,493.4	25.8	89.1	531,220.5	30.0	85.7	532,105.0	30.1	88.8	485,946.9	27.5	92.8
Venituri fiscale	231,064.3	14.4	49.7	289,576.1	16.4	46.7	290,011.0	16.4	48.4	267,278.0	15.1	51.0
Impozitul pe profit, salarii, venit si castiguri din capital	70,194.8	4.4	15.1	92,589.9	5.2	14.9	92,589.9	5.2	15.5	84,622.9	4.8	16.2
Impozitul pe profit	28,128.3	1.8	6.0	36,453.0	2.1	5.9	36,453.0	2.1	6.1	34,402.2	1.9	6.6
Impozitul pe salarii si venit	36,758.2	2.3	7.9	50,173.4	2.8	8.1	50,173.4	2.8	8.4	44,735.1	2.5	8.5
Alte impozite pe venit, profit si castiguri din capital	5,308.2	0.3	1.1	5,963.6	0.3	1.0	5,963.6	0.3	1.0	5,485.5	0.3	1.0
Impozite si taxe pe proprietate	6,991.2	0.4	1.5	8,370.2	0.5	1.3	8,370.2	0.5	1.4	7,991.6	0.5	1.5
Impozite si taxe pe bunuri si servicii	151,020.8	9.4	32.5	185,266.4	10.5	29.9	185,701.3	10.5	31.0	171,306.8	9.7	32.7
TVA	94,391.4	5.9	20.3	121,486.5	6.9	19.6	121,486.5	6.9	20.3	108,571.7	6.1	20.7
Acoze	33,636.4	2.1	7.2	43,266.9	2.4	7.0	43,266.9	2.4	7.2	42,152.0	2.4	8.0
Alte impozite si taxe pe bunuri si servicii	16,573.2	1.0	3.6	12,228.7	0.7	2.0	12,663.8	0.7	2.1	13,046.8	0.7	2.5
Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfasurarea de activitati	6,419.9	0.4	1.4	8,284.2	0.5	1.3	8,284.0	0.5	1.4	7,536.3	0.4	1.4
Impozit pe comerțul exterior si tranzacțiile internationale (taxe vamale)	1,593.0	0.1	0.3	1,835.1	0.1	0.3	1,835.1	0.1	0.3	1,783.6	0.1	0.3
Alte impozite si taxe fiscale	1,264.5	0.1	0.3	1,514.8	0.1	0.2	1,514.6	0.1	0.3	1,573.1	0.1	0.3
Contributul de asigurari	143,505.1	8.9	30.9	195,051.6	11.0	31.5	195,051.6	11.0	32.6	172,253.1	9.7	32.9
Venituri nefiscale	39,924.0	2.5	8.6	46,592.7	2.6	7.5	47,042.3	2.7	7.9	46,415.9	2.6	8.9
Venituri suplimentare incasate din digitalizare				10,500.0	0.6	1.7	10,500.0	0.6	1.8			
Subventii												
Venituri din capital	1,201.7	0.1	0.3	1,359.4	0.1	0.2	1,359.4	0.1	0.2	1,212.6	0.1	0.2
Donatii	0.3	0.0	0.0	10.3	0.0	0.0	10.5	0.0	0.0	2.0	0.0	0.0
Sume primite de la UE/alți donatori in contul platilor efectuate si prefinantari	6,070.1	0.4	1.3	47,793.2	2.7	7.7	28,868.9	1.6	4.8	20,498.0	1.2	3.9
Operatiuni financiare												
Sume in curs de distribuire	-218.0	0.0	0.0							-98.7	0.0	0.0
Alte sume primite de la UE	83.8	0.0	0.0	319.7	0.0	0.1	105.9	0.0	0.0	510.8	0.0	0.1
Sume primite de la UE/alți donatori in contul platilor efectuate si prefinantari aferente cadrului financiar 2014-2020	42,271.9	2.6	9.1	13,234.6	0.7	2.1	13,240.7	0.7	2.2	9,698.4	0.5	1.9
Sume aferente asistentelor financiare nerambursabile alocate pentru PNRR	1,047.9	0.1	0.2	15,716.6	0.9	2.6	12,822.7	0.7	2.1	6,097.1	0.3	1.2
CHB, TUIE, TOTAL	538,499.1	33.6	100.0	743,084.7	42.0	100.0	745,231.0	42.1	100.0	649,684.0	36.7	100.0
Cheltuieli curente	507,705.4	31.6	94.3	691,433.2	39.1	93.0	681,503.6	38.5	91.4	597,783.9	33.8	92.0
Cheltuieli de personal	119,599.6	7.5	22.2	164,282.9	9.3	22.1	164,431.7	9.3	22.1	148,027.5	8.4	22.8
Bunuri si servicii	68,686.4	4.3	12.8	92,279.1	5.2	12.4	92,784.2	5.2	12.5	83,944.0	4.7	12.9
Dobanzi	30,058.9	1.9	5.6	37,224.2	2.1	5.0	37,567.8	2.1	5.0	35,332.1	2.0	5.4
Subventii	16,185.8	1.0	3.0	16,534.3	0.9	2.2	16,705.1	0.9	2.2	15,894.9	0.9	2.4
Transferuri între unitati ale administratiei publice	2,379.2	0.1	0.4	4,919.2	0.3	0.7	4,822.7	0.3	0.6	2,978.7	0.2	0.5
Alte transferuri	24,801.2	1.5	4.6	33,367.6	1.9	4.5	34,711.3	2.0	4.7	28,602.7	1.6	4.4
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile postaderare	6,926.0	0.4	1.3	53,413.2	3.0	7.2	35,430.6	2.0	4.8	24,853.1	1.4	3.8
Asistenta sociala	176,705.0	11.0	32.8	219,380.7	12.4	29.5	222,867.3	12.6	29.9	205,290.8	11.6	31.6
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	48,943.6	3.1	9.1	21,113.2	1.2	2.8	20,974.3	1.2	2.8	16,134.4	0.9	2.5
Alte cheltuieli	9,069.0	0.6	1.7	16,968.8	1.0	2.3	19,388.2	1.1	2.6	17,201.2	1.0	2.6
Proiecte cu finantare din sumele reprezentand asistenta financiara nerambursabila aferenta PNRR	1,259.4	0.1	0.2	18,562.3	1.0	2.5	14,971.2	0.8	2.0	7,756.6	0.4	1.2
Proiecte cu finantare din sumele aferente componentei de imprumut a PNRR	2,370.6	0.1	0.4	10,137.8	0.6	1.4	13,073.6	0.7	1.8	10,843.2	0.6	1.6
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila	721.6	0.0	0.1	1,521.3	0.1	0.2	1,264.6	0.1	0.2	1,124.7	0.1	0.2
Fonduri de rezerva				1,728.7	0.1	0.2	2,511.1	0.1	0.3			
Cheltuieli de capital	32,578.7	2.0	6.0	51,651.4	2.9	7.0	63,727.3	3.6	8.6	54,500.6	3.1	8.4
Operatiuni financiare												
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent	-1,784.1	-0.1	-0.3							-2,700.5	-0.2	-0.4
EXCEDENT(+) / DEFICIT(-)	-73,548.0	-4.58		-122,930.4	-6.95		-146,217.8	-8.27		-125,717.1	-7.11	